

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Gdańsku

LGD.410.012.02.2017

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Gdańsku

ul. Wały Jagiellońskie 36, 80-853 Gdańsk

T +48 58 768 36 00, F +48 58 768 36 05

lgd@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/17/065 – Działania Policji wodnej na wodach morskich i terenach nadmorskich
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontroler	Zdzisław Stefan Zbierski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/161/2017 z 11 grudnia 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Komenda Powiatowa Policji w Pucku (dalej: „Komenda”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Insp. Leszek Gurski, Komendant Powiatowy Policji w Pucku (dalej: „Komendant”) (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności¹

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli skontrolowała działalność Komendy w zakresie pełnienia służby na wodach morskich i terenach nadmorskich powiatu puckiego w latach 2015-2017 (III kwartały).

Organizacja i wyposażenie Policji wodnej w Komendzie pozwalało głównie na doraźne wykonywanie obowiązków na wodach morskich i terenach nadmorskich, a kwalifikacje specjalistyczne funkcjonariuszy wyznaczonych do służby na wodzie na policyjnej łodzi motorowej spełniały wymagania w tym zakresie.

Komenda posiadała niezbędną dokumentację w zakresie form i metod wykonywania zadań przez policjantów pełniących służbę w tym obszarze. Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła opracowania w niepełnej szczegółowości charakterystyki akwenu, o której mowa w § 14 ust. 1 Zarządzenia Nr 1386². Pomimo że charakterystyka ta nie spełniała wymogów ww. przepisu, nie miało to bezpośredniego wpływu na prawidłowe wykonywanie zadań Policji wodnej.

Patrole na wodach morskich i terenach nadmorskich pełnione były zgodnie z dyslokacją służby, a dane wynikające z dokumentacji służby po zakończonych patrolach terminowo wprowadzane do policyjnych systemów informatycznych. Policja wodna realizowała zadania na wodzie stosownie do możliwości sprzętowych i kadrowych Komendy, a podejmowane działania nakierowane były na osiągnięcie wyznaczonych celów. Niemniej jednak liczba wyznaczanych patroli na wodzie była nieznaczna i ograniczona do doraźnych potrzeb, tj. reagowania na zgłoszenia, zabezpieczania imprez na wodzie oraz przeciwdziałania kłusownictwu. Natomiast niewielka liczba patroli na policyjnej łodzi motorowej wyznaczona do pełnienia służby prewencyjnej na wodzie (jedna trzecia wszystkich patroli wodnych) stanowiła, w ocenie NIK, ograniczenie w zapewnieniu bezpieczeństwa nad wodą.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

² Zarządzenie Nr 1386 Komendanta Głównego Policji z dnia 17 listopada 2009 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów pełniących służbę na wodach i terenach przywodnych (Dz. Urz. KGP z 2013 r. poz. 71, ze zm.).

Należy zauważyć, że Komenda corocznie występowała o wzmocnienie osobowe siłami z Oddziałów Prewencji KWP³ na sezon letni (prowadzono rozmowy o umożliwienie skierowania w ww. trybie do służby funkcjonariuszy posiadających uprawnienia do kierowania policyjną jednostką pływającą, jednak w ostatnich trzech latach w grupie funkcjonariuszy skierowanych do służby w Komendzie nie było żadnego funkcjonariusza z odpowiednimi uprawnieniami).

Komenda współpracowała z podmiotami pozapolicyjnymi powołanymi do zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego na wodach morskich i terenach nadmorskich oraz inicjowała i prowadziła działania profilaktyczne w ww. zakresie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja Policji wodnej, jej infrastruktura oraz wyposażenie w sprzęt i urządzenia specjalistyczne.

Opis stanu
faktycznego

1.1. Komenda opracowała charakterystykę dla akwenu będącego obszarem działania Komendy, tj. wzdłuż linii brzegowej Morza Bałtyckiego oraz Zatoki Puckiej na odcinku od Gminy Krokowa przez miasto Władysławowo, Gminę Jastarnia i Gminę Hel z obydwu stron przez Półwysep Helski, Gminę Puck do Gminy Kosakowo. Na terenie tym znajdują się wody Morza Bałtyckiego – 28 km oraz Zatoki Puckiej – 24 km, gdzie w rejonach miejscowości wyznaczone zostały kąpieliska strzeżone, na których zorganizowane były punkty ratownictwa WOPR⁴. Akwen ten podzielony został na 5 rejonów. Rejon I (teren Zatoki Puckiej od miejscowości Rewa do miejscowości Jastarnia) oraz Rejon II (teren Zatoki Puckiej od miejscowości Babie Doły do miejscowości Hel) wyznaczono do obsługi w patrolu na łodzi służbowej, natomiast Rejon III (teren Morza Bałtyckiego od miejscowości Hel do miejscowości Jastarnia), Rejon IV (teren od miejscowości Jastarnia do miejscowości Rozewie) oraz Rejon V (teren od miejscowości Rozewie do miejscowości Białogóra) wyznaczono do obsługi w patrolu pieszym po plaży Morza Bałtyckiego lub na łodzi służbowej będącej w dyspozycji innych podmiotów (Straż Graniczna, WOPR).

Komendant wyjaśnił, że w związku z parametrami łodzi (pojemność baku 100 litrów) nie było możliwości wypłynięcia jednostki w rejony III, IV, V. Spalanie łodzi wynosi od 13 do 20 litrów na motogodzinę, a dopłynięcie funkcjonariuszy łodzią do wysokości miejscowości Hel generowałoby konieczność ponownego zatankowania (możliwość tankowania zapewnia wyłącznie stacja paliw ORLEN w Pucku i tylko w sezonie). Stałe ograniczenie eksploatacyjne łodzi ogranicza pływanie jednostki do siły wiatru 6 st. w skali Beauforta (14 m/s). Przy wypłynięciu w rejon IV lub V oraz nagłym pogorszeniu się warunków atmosferycznych łódź powinna kierować się do najbliższego miejsca schronienia (w linii brzegowej od m. Władysławowo do m. Białogóra jest ok. 20 km), a wzdłuż tej linii znajduje się tylko jedna przystań przystosowana do postoju łodzi, tj. port we Władysławowie. Ponadto, zagrożenia w rejonie III, IV i V występowały ze strony ładu np. przy prądach wstecznych (cofka występuje tylko w akwenu otwartego morza) i konieczne jest zabezpieczenie tego rejonu w postaci patroli pieszych lub zmotoryzowanych od strony ładu).

(dowód: akta kontroli str.12-20, 363-365)

1.2. Zgodnie ze strukturą organizacyjną Komendy (załącznik do Regulaminu Komendy Powiatowej Policji w Pucku z dnia 29 maja 2013 r.) w Komendzie funkcjonował m.in. Wydział Prewencji (podległy bezpośrednio Komendantowi), w ramach którego działało: 5 Zespołów (Dzielnicowych, Dyżurnych, Patrolowo-Interwencyjny, Wykroczeń,

³ Komenda Wojewódzka Policji w Gdańsku.

⁴ Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe.

Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obronnych) oraz 2 Jednoosobowe Stanowiska (ds. Nietletnich i Patologii, ds. Profilaktyki Społecznej).

W okresie objętym kontrolą, w Komendzie powoływana była corocznie Nietatowa Sezonowa Komórka Specjalistyczna Policji – Ogniwo Wodne Wydziału Prewencji (dalej: „Ogniwo Wodne”).

Ogniwo Wodne powoływane było decyzjami Komendanta, na podstawie § 7 ust. 1 Zarządzenia Nr 1041⁵ „w celu właściwej realizacji zadań związanych z zabezpieczeniem ładu, porządku i bezpieczeństwa na akwenach morskich i zatokowych w granicach Powiatu Puckiego”. Ogniwo Wodne powołano na okres:

- od 1 czerwca do 31 grudnia 2015 r. w składzie 6 funkcjonariuszy⁶,
- od 1 czerwca do 31 grudnia 2016 r. w składzie 6 funkcjonariuszy⁷,
- od 1 czerwca do 31 października 2017 r. w składzie 4 funkcjonariuszy⁸.

Ponadto decyzje określały, że:

- organizację służby na wodach Ogniwa Wodnego powierza się Zespołowi Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obronnych Wydziału Prewencji (dalej: „Zespół Zarządzania Kryzysowego”),
- nadzór nad organizacją, szkoleniem, wyposażeniem i praktycznym wykorzystaniem Ogniwa Wodnego sprawuje Zastępca Naczelnika Wydziału Prewencji,
- skład Ogniwa Wodnego może być wzmacniany innymi uprawnionymi funkcjonariuszami Policji, a także funkcjonariuszami Straży Granicznej, ratownikami WOPR i pracownikami Kapitanatu Portu,
- do zadań Ogniwa Wodnego należy: (a) realizacja obowiązków wynikających z zarządzenia Nr 1386, (b) służba na wodzie pełniona będzie w zależności od potrzeb.

Komendant wyjaśnił, że przeprowadzona analiza za poszczególne miesiące 2015 i 2016 r. pozwalała na wnioski, że powoływanie Ogniwa Wodnego – ze względu na brak zagrożeń w miesiącach pozasezonowych, nie jest konieczne. Decyzja ta była podejmowana również ze względu na panujące warunki atmosferyczne w miesiącach pozasezonowych, które nie sprzyjają poruszaniu się jednostką pływającą typu Sportis R2, a także ze względu na wycofanie letniego wzmocnienia Komendy o dodatkowych funkcjonariuszy. Ponadto, według danych jednostek samorządu terytorialnego z powiatu puckiego sezon letni określany jest na czas od czerwca do września.

(dowód: akta kontroli str. 4-10, 364-365)

1.3. Komenda nie posiadała danych (finansowanie z KWP) oraz nie agregowała kosztów funkcjonowania poszczególnych komórek organizacyjnych. Według danych szacunkowych roczny koszt funkcjonowała Wydziału Prewencji wynosił ok. 20% kosztów funkcjonowania Komendy, a koszt działalności Ogniwa Wodnego stanowił ok. 5-7% kosztów funkcjonowania Wydziału Prewencji.

W latach objętych kontrolą, dla potrzeb Policji wodnej, dokonano zakupów inwestycyjnych w łącznej kwocie 404,5 tys. zł (wszystkie zakupy w I połowie 2015 r.). Komenda otrzymała w ten sposób zakupioną ze środków pochodzących z Unii Europejskiej (85% dofinansowania w ramach umowy zawartej z Samorządem Województwa Pomorskiego) oraz z Funduszu Wsparcia Policji (15% dofinansowania w ramach porozumień zawartych ze wszystkimi jednostkami samorządu terytorialnego powiatu puckiego): łódź motorową Sportis, przyczepę podłodziową Brenderup, samochód

⁵ Zarządzenie Nr 1041 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 września 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji i zakresu działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji (Dz. Urz. KGP z 2013 r. poz. 50, ze zm.).

⁶ Decyzja Nr 22/2015 Komendanta Powiatowego Policji w Pucku z dnia 27 maja 2015 r.

⁷ Decyzja Nr 48/2016 Komendanta Powiatowego Policji w Pucku z dnia 25 maja 2016 r.

⁸ Decyzja Nr 35/2017 Komendanta Powiatowego Policji w Pucku z dnia 18 maja 2017 r.

terenowy Nissan Navara (przystosowany do przewozu łodzi) oraz szperacz, noktowizory, lornetki HD i latarki LED.

Komendant wyjaśnił, że w latach 2015-2016 przeglądy i naprawy gwarancyjne łodzi wykonywała firma Sportis, a w 2017 r. przeglądu technicznego dokonano w Wydziale Gospodarki Materiałowo-Technicznej KWP. KWP zapewniała również bezlimitowy dostęp do paliwa dla łodzi. W opinii Komendy poziom finansowania Policji wodnej w tym zakresie był wystarczający.

(dowód: akta kontroli str. 29-56)

1.4. W latach 2015-2017 (III kwartały) w Komendzie zatrudnionych było, wg stanu na dzień:

- 1 stycznia 2015 r. ogółem 154 funkcjonariuszy (na 155 etatów w dyspozycji Komendy), w tym w Wydziale Prewencji (na 35 etatów) pracowało 35 funkcjonariuszy,
- 31 grudnia 2015 r. 146 funkcjonariuszy (152 etaty), w tym w Wydziale Prewencji (34 etaty) pracowało 32 funkcjonariuszy,
- 31 grudnia 2016 r. 150 funkcjonariuszy (152 etaty), w tym w Wydziale Prewencji (34 etaty) pracowało 33 funkcjonariuszy,
- 30 września 2017 r. 146 funkcjonariuszy (154 etaty), w tym Wydział Prewencji (34 etaty) zatrudniał 34 funkcjonariuszy.

W skład Ognia Wodnego Komendant powołał:

- w 2015 r. Komendanta i Kierownika Ognia Prewencji (Komisariat w Kosakowie), Referenta Zespołu Patrolovo-Interwencyjnego, Referenta Zespołu Wykroczeń, Dzielnicowego Zespołu Dzielnicowych (Wydział Prewencji) oraz Technika Kryminalistyki Zespołu Techniki Kryminalistycznej (Wydział Kryminalny);
- w 2016 r. Komendanta i Kierownika Ognia Prewencji (Komisariat w Kosakowie), Referenta Zespołu Patrolovo-Interwencyjnego, Przewodnika Psa Służbowego Zespołu Patrolovo-Interwencyjnego (Wydział Prewencji), Policjanta Zespołu Kontroli Ruchu Drogowego (Wydział Ruchu Drogowego) oraz Referenta Zespołu Wykroczeń (Komisariat we Władysławowie);
- w 2017 r. Detektywa Zespołu Operacyjno-Rozpoznawczego (Wydział Kryminalny), Policjanta Zespołu Kontroli Ruchu Drogowego (Wydział Ruchu Drogowego), Starszego Dzielnicowego Zespołu Dzielnicowych oraz Przewodnika Psa Służbowego Zespołu Patrolovo-Interwencyjnego (Wydział Prewencji).

(dowód: akta kontroli str. 11)

1.5. W okresie objętym kontrolą Ognia Wodne Komendant powoływał (jako nieetatową sezonową komórkę specjalistyczną) do realizacji zadań na akwenach morskich i zatokowych powiatu puckiego.

Komendant wyjaśnił, że Ognia Wodne powoływane jest doraźnie, tylko na okres sezonu letniego, czyli w okresie zwiększonego ruchu osób na terenach przywodnych jak i korzystających z akwenu Zatoki Puckiej. Do Ognia Wodnego powoływani są policjanci z różnych jednostek i wydziałów Komendy, posiadający uprawnienia i kwalifikacje niezbędne do pełnienia służby na wodzie. Służbę pełnią doraźnie (poza swoimi stałymi obowiązkami służbowymi) w ramach potrzeb wynikających z zagrożenia w rejonie Zatoki Puckiej oraz przy wspomaganiu różnych imprez odbywających się na terenie Zatoki. Skład osobowy Ognia wynika każdorazowo z potencjału i możliwości Komendy (dotyczy funkcjonariuszy posiadających uprawnienia zawodowe policyjne lub uzyskane prywatnie). Powołani policjanci (oprócz powierzonych obowiązków na zajmowanym stanowisku zgodnie z etatem jednostki) są wykorzystywani do pełnienia służby w ramach Ognia Wodnego. Służbę tę pełnią w zależności od potrzeb, tj. wzmożonego ruchu na wodach Zatoki Puckiej np. w trakcie odbywających się regat lub na plażach Półwyspu Helskiego np. w patrolu samochodowym. W przypadku nagłej potrzeby skierowania ich

w rejon akwenu, w sposób dynamiczny zmieniany jest grafik służb. Na doraźną potrzebę służby stan osobowy komórki uznać należy za wystarczający.

(dowód: akta kontroli str. 54-56)

1.6. W kontrolowanym okresie do Ogniwa Wodnego powołano łącznie 8 funkcjonariuszy Komendy, tj.:

- trzech posiadających patent motorowodnego sternika morskiego,
- jednego posiadającego patent starszego sternika motorowodnego,
- jednego posiadającego dyplom nurka III klasy, kurs specjalistyczny dla policjantów wykonujących zadania na wodach i terenach przywodnych, szkolenie dla ratowników wodnych oraz doskonalenie zawodowe z zakresu ratownictwa dla policjantów,
- jednego posiadającego patent sternika motorowodnego, szkolenie w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy, uprawnienia ratownika wodnego pływalni oraz kurs specjalistyczny dla policjantów wykonujących zadania na wodach i terenach przywodnych,
- jednego posiadającego ukończony kurs doskonalący dla policjantów wykonujących zadania służbowe na wodach,
- jednego posiadającego uprawnienia młodszego ratownika WOPR oraz doskonalenie zawodowe z zakresu ratownictwa wodnego dla policjantów.

(dowód: akta kontroli str. 87-116)

1.7. Według stanu na 30 września 2017 r. Ogniwo Wodne posiadało na wyposażeniu (od 15 czerwca 2015 r.) m.in.:

- łódź motorową Sportis – kategoria R-2 (2015 r., 6,5 m, 147 kW, 1,4 t, 8 osób) wraz z osprzętem (m.in. wiosła, bosak, koło ratunkowe, reflektor radarowy, kompas, kamizelki ratunkowe, GPS z echosondą, gaśnica, liny cumownicze i holownicza, rzutka ratunkowa, apteczka, koc gaśniczy, kotwica),
- przyczepę podłodziową Brenderup (2015 r., dwuosiowa, nośność 1,5 t),
- samochód terenowy Nissan Navara (2015 r., 4x4, wyciągarka, hak holowniczy),
- szperacz, 2 noktowizory, 2 lornetki HD, 3 latarki LED.

Sprzęt, tj. łódź, przyczepa oraz samochód były w stanie dobrym i posiadały aktualne przeglądy (badania) techniczne.

W okresie wcześniejszym, (według stanu na 1 stycznia 2015 r.) Ogniwo Wodne posiadało łódź motorową Harpun 550 kategorii R-2 (5,5 m, 115 KM, 1,3 t)⁹, nie posiadało jednak przyczepy do jej przewozu (transport łodzi zapewniała służba transportowa KWP).

W badanym okresie Policja wodna wyposażona została w łódź, przyczepę, samochód oraz wyposażenie specjalistyczne zakupione ze środków pochodzących z Unii Europejskiej (w ramach umowy z Samorządem Województwa Pomorskiego) oraz z Funduszu Wsparcia Policji (w ramach porozumień ze wszystkimi jednostkami samorządu terytorialnego powiatu puckiego). Zgodnie z ww. umową oraz porozumieniami dofinansowanie nastąpiło w ramach Programu Operacyjnego „Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich 2007-2013”, projekt pn. „Walka z kłusownictwem na terenie powiatu puckiego”.

Urządzenia do wykrywania alkoholu lub narkotyków (alkomaty, narkotesty) oraz do pomiaru prędkości znajdowały się na wyposażeniu Komendy, tj. w Wydziale Ruchu Drogowego, Wydziale Kryminalnym i na Stanowisku Kierowania Wydziału Prewencji (dostępne dla funkcjonariuszy z Ogniwa Wodnego stosownie do potrzeb).

(dowód: akta kontroli str. 21-29, 30-53. 57)

⁹ wycofaną z użytku 27 czerwca 2015 r.)

1.8. Ogniwo wodne nie posiadała własnej infrastruktury. W latach objętych kontrolą, w sezonie letnim policyjna łódź patrolowa cumowała (nieodpłatnie) na przystani Miejskiego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji w porcie jachtowym w Pucku. W okresie zimowym 2015/2016 i 2016/2017 łódź była przechowywana na przyczepie (pod plandeką zabezpieczającą) na dziedzińcu Komendy. W okresie zimowym 2017/2018, łódź przechowywana jest w pomieszczeniach przeznaczonych do zimowania łodzi w Komisariacie Wodnym w Gdańsku.

(dowód: akta kontroli str. 57-59)

Ocena
częstkowa

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli organizacja i wyposażenie Policji wodnej w Komendzie pozwalało głównie na doraźne wykonywanie obowiązków na wodach morskich i terenach nadmorskich, a kwalifikacje specjalistyczne funkcjonariuszy wyznaczonych do służby na wodzie na policyjnej łodzi motorowej spełniały wymagania w tym zakresie.

2. Realizacja zadań Policji wodnej, dokumentowanie służby oraz sprawozdawczość.

Opis stanu
faktycznego

2.1.1. W latach 2015-2017 w Komendzie sporządzano cykliczne analizy stanu bezpieczeństwa, o których mowa w § 5 pkt 1 Zarządzenia Nr 1386. Analizy opracowywali policjanci z Zespołu Zarządzania Kryzysowego, odpowiedzialni za organizację służby. Sporządzane były one miesięcznie (w okresie od maja do sierpnia) i uwzględniały określone w § 8 ust. 2 pkt 1 ww. zarządzenia, prognozy zagrożenia stanu bezpieczeństwa i porządku na wodach i terenach przywodnych. Analizy opracowywano m.in. na podstawie danych zebranych w systemach: SWD¹⁰, KSIP¹¹, ERSOW¹² oraz na podstawie informacji przekazywanych przez dzielnicowych Komendy, jak również przez funkcjonariuszy z Ognia Wodnego.

Według informacji uzyskanych od wójtów i burmistrzów z terenu powiatu puckiego, nie wszystkie jednostki samorządu terytorialnego sporządzały własne analizy w zakresie stanu bezpieczeństwa i porządku na wodach morskich i terenach nadmorskich (analizy takie sporządzały np. Urzędy Miejskie w Helu i Jastarni).

(dowód: akta kontroli str. 64-86, 278-362)

2.1.2. Cele służby na wodach morskich i terenach nadmorskich, w tym sposób ich realizacji, o których mowa w § 5 pkt 2 Zarządzenia Nr 1386 Komenda określiła m.in.:

- w charakterystyce akwenu (służby w okresie od maja do sierpnia, nasilenie służb w miesiącach wakacyjnych, tj. lipiec-sierpień, nadzór nad miejscami wykorzystywanymi do kąpieli, w ramach służby obchodowej reagowanie na osoby znajdujące się w okolicznościach zagrożenia zdrowia lub utonięcia, zapobieganie kradzieżom i dewastacji sprzętu pływającego oraz wyposażenia miejsc wykorzystywanych do kąpieli, okresowe patrole tych miejsc oraz współpraca przy zabezpieczaniu imprez na wodzie, nadzór nad bezpieczeństwem osób odbywających zajęcia na wodnych ścieżkach edukacyjnych lub oznakowanie miejsc niebezpiecznych dla żeglugi),
- w analizach stanu bezpieczeństwa (dokonywać kontroli plaż pod kątem kradzieży mienia, jak również rozpalania ognisk oraz niestosowania się do zakazu wjazdu pojazdami mechanicznymi, prowadzić działania prewencyjne w celu prawidłowego zabezpieczenia imprez, zwiększyć kontrolę miejsc, w których pozostawiono sprzęt pływający, tj. porty, przystanie, nawiązać współpracę z ratownikami WOPR stacjonującymi na kąpieliskach, zwiększyć liczbę służb na wodzie, dokonywać kontroli

¹⁰ System Wspomagania Dowodzenia w Policji.

¹¹ Krajowy System Informacyjny Policji.

¹² Elektroniczny Rejestr Spraw o Wykroczenia w Policji.

osób przebywających w rejonie przyległym do namiotów dyskotekowych pod kątem przestępczości narkotykowej, czuwać nad przestrzeganiem przepisów porządkowych na terenach przyległych i przed wejściem na przystań oraz na pomostach przy kasach w poczekalniach, reagować na próby zakłócenia spokoju i porządku publicznego zwłaszcza przez osoby nietrzeźwe usiłujące wejść na pokład przystani lub statku, egzekwować od kierowników wycieczek przestrzegania przez ich uczestników zasad porządkowych w czasie pobytu na terenie przystani, wsiadania na statek i podczas rejsu oraz w czasie pobytu na plażach, kontrolować przestrzeganie przepisów meldunkowych przez załogi statków, barek oraz przystani, reagować na podpływanie do przystani bądź pływanie zbyt blisko przystani przez sportowe lub turystyczne jednostki pływające, zwracać uwagę na przewożone towary oraz na osoby je przewożące).

(dowód: akta kontroli str. 12-18, 64-86)

2.1.3. Plany dyslokacji służby na wodach i terenach przywodnych, o których mowa w § 5 pkt 3 Zarządzenia Nr 1386 sporządzali policjanci Zespołu Zarządzania Kryzysowego. Plan dyslokacji opracowywany był przy wykorzystaniu systemu SWD na wskazany dzień służby oraz dla wyznaczonego patrolu i zawierał dane wymagane przepisem § 8 ust. 2 pkt 3 ww. zarządzenia, tj. m.in.: skład patrolu, opis zadania do służby, formę pełnienia służby, nazwę akwenu i numer rejonu/sektora.

Policjant Zespołu Zarządzania Kryzysowego wyjaśnił, że bieżący monitoring czynników mających wpływ na stan bezpieczeństwa i porządku publicznego, o którym mowa w § 13 ust. 1 Zarządzenia Nr 1386, prowadzony był przy wykorzystaniu dostępnych systemów informatycznych Policji, w tym SWD służącego do rejestracji i obsługi zgłoszeń oraz informacji uzyskanych od funkcjonariuszy Komendy, jak również od społeczeństwa i ze środków masowego przekazu. Ponadto, informacje pozyskiwano z jednostek samorządu terytorialnego (planowane imprezy plenerowe) oraz od instytucji pozarządowych (WOPR, Bosmanat Portu, Harcerski Ośrodek Morski). Ww. informacje wykorzystywano w trakcie tworzenia planów dyslokacji służby w systemie SWD, a następnie przekazywano funkcjonariuszom z Ognia Wodnego w trakcie odpraw służbowych.

(dowód: akta kontroli str. 123-131)

2.1.4. Policjantom wchodzącym w skład Ognia Wodnego sporządzano grafiki służby, o których mowa w § 5 pkt 4 Zarządzenia Nr 1386, w komórkach lub jednostkach organizacyjnych Komendy, w których pełnili służbę stałą. Grafiki sporządzane były na okresy miesięczne i zawierały one m.in.: oznaczenie dni miesiąca, stopień, imię i nazwisko funkcjonariusza, godzinę rozpoczęcia służby, oznaczenie służby oraz legendę.

(dowód: akta kontroli str. 117-122)

2.1.5. Komenda opracowała w 2015 r. charakterystykę, dla akwenu będącego obszarem działania Komendy (linia brzegowa Morza Bałtyckiego oraz Zatoka Pucka). Charakterystyka zawierała elementy wymienione w przepisie § 14 ust. 1 Zarządzenia Nr 1386, tj. m.in.:

- nazwę akwenu i numery rejonów (wodny I-II, lądowy III-V),
- określenie tras i granic patrolowania (akwen Zatoki Puckiej, teren przywodny linii brzegowej, tj. plaże do 25 m szerokości w głąb lądu lub do pierwszych wydmy),
- mapę akwenu (usytuowanie rejonów),
- zadania do służby w trakcie patrolowania oraz taktykę ich realizacji (patrol na łodzi służbowej – Rejon I-II, patrol obchodowy na plaży lub na łodzi służbowej w dyspozycji podmiotów pozapolicyjnych – Rejon III-V),
- opis rejonów i miejsc zagrożonych oraz tras patrolowych (akwen Zatoki Puckiej od miejscowości Rewa do Jastarni oraz od miejscowości Babie Doły do Helu, ląd na

akwenie Morza Bałtyckiego od miejscowości Hel przez Jastarnię i Rozewie do Białogóry, w rejonach miejscowości wyznaczone kąpieliska strzeżone ze zorganizowanymi punktami ratownictwa WOPR),

- wyciąg z przepisów porządkowych (przepisy prawne, kontakty alarmowe).

Naczelnik Wydziału Prewencji wyjaśniła, że miejsca szczególnie niebezpiecznych oraz zagrożone pod względem utonięć wskazano w analizach stanu bezpieczeństwa sporządzonych przez Zespół Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obronnych Wydziału Prewencji.

Według analiz stanu bezpieczeństwa, funkcjonariusze Zespołu Zarządzania Kryzysowego zidentyfikowali łącznie 5 miejsc szczególnie niebezpiecznych lub zagrożonych pod względem utonięć, tj.:

- Rejon I (wypadki z udziałem jednostek pływających, moło spacerowe w Pucku – skoki do wody, camping „Małe Morze” – pływanie skuterami wodnymi w miejscach niedozwolonych),
- Rejon II (wypadki z udziałem jednostek pływających, plaża w Mechelinkach – kąpiele w miejscach niedozwolonych),
- Rejon III (plaże – utonięcia w morzu),
- Rejon IV (plaże – utonięcia w morzu).

(dowód: akta kontroli str. 12-20, 60-86)

2.1.6. Komenda posiadała „Algorytmy postępowania dyżurnych KPP w Pucku w związku z przyjęciem zgłoszenia o wydarzeniu” opracowane na bazie materiałów Sztabu Policji KGP¹³. W wykazie wydarzeń, dla których opracowano algorytmy ujęto m.in.:

- działania pościgowe,
- kradzież,
- nielegalny transport,
- uprowadzenie statku wodnego,
- wypadek,
- zbiorowe zakłócenie porządku publicznego.

Wymieniony wyżej dokument znajdował się na stanowisku dyżurnego Komendy (dostępny całodobowo). Komenda nie sporządziła osobnych algorytmów postępowania w sytuacjach szczególnych w odniesieniu do zagrożeń i charakterystyki, o których mowa w § 8 ust. 2 pkt 7 Zarządzenia Nr 1386.

(dowód: akta kontroli str. 132-139)

2.2. Badanie dokumentacji wszystkich (23) patroli wodnych na łodzi wyznaczonych do służby i przeprowadzonych przez Policję wodną w sezonie letnim w latach 2015-2017, wykazało:

2.2.1. Stanowiący załogę łodzi służbowej funkcjonariusze, wyznaczeni do służby w patrolu wodnym, spełniali wymogi określone w § 22 ust. 2 lub ust. 3¹⁴ Zarządzenia Nr 1386, w zakresie obsady łodzi, kwalifikacji zawodowych do jej kierowania oraz przeszkolenia w zakresie ratownictwa wodnego.

(dowód: akta kontroli str. 123-127)

2.2.2. Przebieg służby funkcjonariuszy Policji wodnej wyznaczonych do patroli wodnych na łodzi służbowej był dokumentowany w notatnikach służbowych policjantów, natomiast podjęte czynności i dokonane ustalenia utrwalane w formie notatki urzędowej, zgodnie z przepisami § 28 ust. 2 i 4 Zarządzenia Nr 1386.

¹³ Komenda Główna Policji w Warszawie.

¹⁴ W jednym przypadku.

Ponadto, policjanci po zakończeniu służby w patrolu wodnym, stosownie do przepisu § 29 ust. 1 pkt 2 Zarządzenia Nr 1386, przekazywali niezbędne dokumenty z wykonanych czynności, tj. 11 notatek urzędowych, 6 protokołów przekazania znalezionej rzeczy oraz 2 pokwitowania odbioru sieci.

(dowód: akta kontroli str. 159-160, 262-265)

2.2.3. Zgodnie z decyzjami Komendanta w sprawie powołania nieetatowej sezonowej komórki specjalistycznej – Ognio Wodne, pełnienie służby na wodzie przewidziane było w zależności od potrzeb. W okresie objętym kontrolą, policjanci Ognia Wodnego służbę patrolową na wodzie pełnili wyłącznie w sezonie letnim, w wymiarze ogółem 23 dni, tj. 12-krotnie w 2015 r., 5-krotnie w 2016 r. oraz 6-krotnie w 2017 r.

Komendant wyjaśnił, że m.in. w związku z poleceniami służbowymi Komendanta Wojewódzkiego Policji w Gdańsku wszyscy funkcjonariusze z Wydziałów Ruchu Drogowego w miesiącach lipiec i sierpień 2017 r. bezwzględnie skierowani zostali do służby na drodze (co ograniczyło kierowanie do służby w Ogniu Wodnym i przełożyło się na liczbę patroli na wodzie). Zgodnie z decyzją Nr 35/2017 Komendanta Powiatowego Policji w Pucku Ognio Wodne działało w zależności od potrzeb. W miarę możliwości kadrowych Komendy wyznaczano również służby prewencyjne: w 2016 r. – 3 służby, w 2017 r. – 5 służb.

(dowód: akta kontroli str. 5-10, 123-127, 262-265, 365)

2.2.4. Służba patrolowa na wodzie pełniona była przez funkcjonariuszy z Ognia Wodnego zgodnie z planem dyslokacji (planami działania). W jednym przypadku, wyznaczona na 21 lipca 2015 r. służba patrolowa na łodzi (zapobieganie kłusownictwu wodnemu na wodach zatoki) nie odbyła się¹⁵.

(dowód: akta kontroli str. 123-127, 142-148)

2.2.5. W ramach podejmowanych czynności i dokonywanych ustaleń, o których mowa w § 28 ust. 1 Zarządzenia Nr 1386, funkcjonariusze Policji wodnej w trakcie pełnienia służby na wodzie realizowali m.in.:

- dyspozycje wydane w wyniku zgłoszeń odebranych przez dyżurnego Komendy o ujawnieniu: przeszkody nawigacyjnej, sieci kłusowniczej, nieodpowiednio oznakowanej sieci, zestawów kłusowniczych, dryfującej deski (5 przypadków),
- zaplanowane na wyznaczony dzień zadania polegające na zabezpieczeniu wód zatoki puckiej w ramach programu przeciwdziałania kłusownictwu „Po ryby”, pielgrzymki morskiej rybaków na odpust św. Apostołów Piotra i Pawła (10 przypadków),
- rutynowe patrole w ramach zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego na wodach zatoki (8 przypadków),

w wyniku których m.in.:

- usuwali przeszkody nawigacyjne,
- zabezpieczali sieci i mienie,
- zapewniali bezpieczeństwo imprezom na wodzie (pielgrzymki morskie rybaków, regaty żeglarskie),
- poddawali kontroli jednostki pływające,
- prowadzili poszukiwania osób zaginionych na akwenie,
- ujawniali przestępstwa i wykroczenia,
- sporządzali niezbędną dokumentację (notatki urzędowe, protokoły przekazania znalezionej rzeczy, pokwitowania odbioru sieci, spisano dane osób popełniających wykroczenia).

¹⁵ Załoga łodzi, tj. sierż. sztab. wziął dzień wolny, a mł. asp. skierowany został do wykonania obowiązków w sprawach o wykroczenia.

Wszystkie ww. czynności Policja wodna podjęła i realizowała we własnym zakresie.

W przypadku wszystkich analizowanych zgłoszeń odebranych przez dyżurnego Komendy, czas podjęcia czynności w patrolu wodnym na łodzi służbowej wynosił od 1 do 6 minut.

(dowód: akta kontroli str. 64-86, 123-127, 142-144, 149-160, 262-265, 269)

2.2.6. Policja wodna nie uczestniczyła w pozyskiwaniu informacji w drodze realizacji prostych metod pracy operacyjnej, o których mowa w § 29 ust. 1 pkt 3 zarządzenia Nr 1386.

(dowód: akta kontroli str. 159-160, 262-263)

2.2.7. Dane wynikające z dokumentacji służby patrolowej na wodzie zostały rzetelnie i terminowo wprowadzone do systemu SESP¹⁶. Wprowadzenia danych dokonywano w okresie od 1 do 3 dni, tj. w terminie nie dłuższym niż 5 dni od dnia, za który sporządzano zestawienie Nr III/9 „Karta efektywności służby policjanta realizującego zadania o charakterze prewencyjnym”, o którym mowa w załączniku Nr 3 do Zarządzenia Nr 3¹⁷ (wcześniej w załączniku Nr 8 do Zarządzenia Nr 71¹⁸, które utraciło moc na podstawie § 40 Zarządzenia Nr 19¹⁹).

(dowód: akta kontroli str. 159-160)

2.3. W kontrolowanym okresie funkcjonariusze Policji wodnej realizowali nw. zadania w służbie na wodzie:

- zabezpieczenie imprez na wodzie, w tym pielgrzymki morskiej rybaków na odpust,
- realizacja zadań w ramach programu „Po ryby”, w tym: nadzór cieków wodnych, zwalczanie kłusownictwa i szkodnictwa rybackiego, kontrola legalności połowu i pozyskiwania ryb oraz legalności ich przewożenia,
- ujawnianie oraz zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń,
- reagowanie na przestępstwa i wykroczenia na terenach wodnych i przywodnych,
- udział w działaniach informacyjno-prewencyjnych,
- poszukiwanie osoby zaginionej na wodach zatoki,
- kontrola stanu trzeźwości kierujących jednostkami pływającymi,
- realizacja zadań w ramach programu „Bezpieczne wakacje”,
- kontrola jednostek pływających na podstawie przepisów o żegludze śródlądowej,
- zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego osób korzystających z akwenu zatoki.

(dowód: akta kontroli str. 123-127, 142-144, 149-151)

2.4.1. W zakresie dotyczącym realizowanych zadań na rzecz bezpieczeństwa i porządku na wodach morskich i terenach nadmorskich Komenda sporządziła:

- analizy stanu bezpieczeństwa na akwenu Zatoki Puckiej i Morza Bałtyckiego za okresy miesięczne (w sezonie),
- roczne oceny stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie Komendy (za rok 2015 i 2016).

W dokumentach tych przedstawiono m.in. informacje dotyczące: najczęściej popełnionych przestępstw i wykroczeń, przypadków utonień (z podaniem miejsca wypadku), zdarzeń dotyczących kontroli jednostek pływających, zapewnienia

¹⁶ System Elektronicznej Sprawozdawczości w Policji.

¹⁷ Zarządzenie Nr 3 Komenda Główna Policji z dnia 6 lutego 2017 r. w sprawie metod i form prowadzenia sprawozdawczości w Policji (Dz. Urz. KGP poz. 8).

¹⁸ Zarządzenie Nr 71 Komenda Główna Policji z dnia 19 grudnia 2014 r. w sprawie planowania strategicznego, sprawozdawczości i systemu kontroli zarządczej w Policji (Dz. Urz. KGP poz. 142).

¹⁹ Zarządzenie Nr 19 Komenda Główna Policji z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie planowania strategicznego oraz systemu kontroli zarządczej w Policji (Dz. Urz. KGP poz. 80).

bezpieczeństwa imprezom na wodzie, wypadków jednostek pływających, usuniętych przeszkód nawigacyjnych, zabezpieczonych sieci i mienia, prowadzonych poszukiwań osób zaginionych na wodzie, jak i wyłowionych ciał osób martwych.

(dowód: akta kontroli str. 64-86, 184-261, 266-269)

2.4.2. W latach 2015-2017, w których funkcjonariusze Policji wodnej służbę patrolową na wodzie (w sezonie letnim) pełnili odpowiednio: 12-krotnie, 5-krotnie oraz 6-krotnie, miały miejsce m.in.:

- odnotowane utonięcia – 2; 3; 4;
- wynikowa kontrola jednostek pływających – 2; 0; 0;
- nadzór nad organizacją imprezy na wodzie – 1; 1; 1;
- stwierdzone wypadki jednostek pływających – 0; 1; 1;
- ujawnione przestępstwa i wykroczenia na wodach morskich i terenach nadmorskich – 32; 11; 0.

Komendant wyjaśnił, że służba patrolowa na łodzi pełniona była tylko na wodach zatoki ze względu na uwarunkowania techniczne łodzi policyjnej, w tym pojemność zbiornika paliwa, który nie pozwalał na przepłynięcie z portu jachtowego w Pucku w rejon III-V Morza Bałtyckiego i z powrotem (służbę w tych rejonach pełnili funkcjonariusze Morskiego Oddziału Straży Granicznej we Władysławowie).

Stan etatowy Ognia Patrolowo-Interwencyjnego Wydziału Prewencji Komendy wynosi 9 funkcjonariuszy oraz dwóch przewodników psów. Stan ten nie gwarantuje pełnej obsady i zabezpieczenia całodobowego w sezonie letnim. W celu zapewnienia pełnej obsady służb patrolowych do jej pełnienia są kierowani policjanci z Rewiru Dzielnicowych i stanowisk samodzielnych takich jak: Zespół Wykroczeń, Sztab, funkcjonariusz ds. nieletnich, funkcjonariusz ds. profilaktyki. Ponadto, w sezonie letnim dodatkowo z Ognia Patrolowo-Interwencyjnego, z Wydziału Kryminalnego oraz z kierownictwa są oddelegowani funkcjonariusze do Komisariatu Policji we Władysławowie celem zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom i turystom. Aby wnioskować o przydział drugiej łodzi do Ognia Wodnego konieczne byłoby zapewnienie udziału w służbie na łodzi dodatkowych funkcjonariuszy co w świetle ww. faktów było niemożliwe (brak obsady do łodzi).

Ponadto, Komendant podał, że w latach 2016-2017 wystawiano mniej patroli kierowanych do służby na wodzie w sezonie ze względu na możliwości kadrowe (zdecydowany wzrost zdarzeń na lądzie), w związku z czym policjanci pełnili służbę tylko w zależności od potrzeb, tj. wzmożonego ruchu na wodach zatoki np. w trakcie imprez na wodzie, sporadycznie zabezpieczając prewencyjnie akwen zatoki. Odnosząc się do utonięć, wskazać należy, że do wypadków tych dochodziło w większości od strony otwartego morza.

(dowód: akta kontroli str. 268-269, 270-271, 264)

2.5.1. Policja wodna nie odnotowała przypadku naruszenia bezpieczeństwa żeglugi ze względu na prędkość poruszania się jednostki pływającej.

Zastępca Naczelnika Wydziału Prewencji wyjaśnił, że funkcjonariusze Ognia Wodnego nie posiadają na wyposażeniu urządzeń służących do pomiaru prędkości jednostek pływających (m.in. skalowanie w Mm), jak również nie byli w tym zakresie przeszkoleni (wymagane szkolenie specjalistyczne).

(dowód: akta kontroli str. 269, 272-273)

2.5.2. Policja wodna nie wydawała dyspozycji o usunięciu jednostki pływającej z obszaru wodnego, o której mowa w art. 30 ust. 2 ustawy o bezpieczeństwie osób na obszarach wodnych²⁰, wobec niestwierdzenia prowadzenia jednostki pływającej przez osobę znajdującą się w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka²¹.

Zastępca Naczelnika Wydziału Prewencji wyjaśnił, że w przypadku, w którym policjanci stwierdziliby prowadzenie jednostki pływającej przez osobę będącą pod wpływem alkoholu w pierwszej kolejności podjęli by czynności zmierzające do przekazania jednostki pływającej osobie trzeźwej z odpowiednimi uprawnieniami (będącej na pokładzie jednostki), a jeżeli nie byłoby takiej osoby, powiadomiliby służby Urzędu Morskiego lub Bosmanatu i oczekiwali na dalsze polecenia. Ponadto, po zakończeniu służby na wodzie, skierowaliby wniosek do sądu o ukaranie ww. osoby. Komenda nie posiada informacji, czy i jak Starosta Pucki realizuje zadanie dotyczące usuwania statków lub innych obiektów pływających oraz prowadzenia strzeżonego portu lub przystani.

(dowód: akta kontroli str. 269, 273)

2.5.3. Policja wodna nie odnotowała przypadku kierowania jednostką pływającą bez wymaganych uprawnień do jej prowadzenia, jak również bez wymaganego wyposażenia ratunkowego.

Zastępca Naczelnika Wydziału Prewencji wyjaśnił, że w przypadku ujawnienia osób prowadzących jednostki pływające bez wymaganych uprawnień funkcjonariusze najpierw staraliby się przekazać jednostkę pływającą osobie z takimi uprawnieniami będącej na pokładzie, a w przypadku braku takiej osoby, powiadomiliby służby Urzędu Morskiego, jak również skierowali wniosek o ukaranie ww. osoby.

(dowód: akta kontroli str. 269, 273)

2.5.4. Policja wodna monitoruje warunki pogodowe nasłuchując kanały ratunkowe dostępne w stacjach zamontowanych na policyjnej łodzi służbowej, gdzie podawane są ostrzeżenia pogodowe. Ponadto, przed wypłynięciem na patrol, z portu w Pucku otrzymuje informacje z aktualną prognozą pogody. Jediną możliwością przekazania ostrzeżenia o niebezpieczeństwie jaką dysponują funkcjonariusze na łodzi jest nagłośnienie zamontowane na jednostce.

(dowód: akta kontroli str. 273)

2.5.5. Policja otrzymała 3 zgłoszenia od organizatorów imprez na wodach i terenach przywodnych, z czego kontrolą w zakresie spełnienia warunków bezpieczeństwa i porządku publicznego podczas ich trwania objęła 3 imprezy na wodzie.

(dowód: akta kontroli str. 269, 273)

2.5.6. Policja wodna nie odnotowała przypadku nieprzestrzegania (skutkującego zastosowaniem środków prawnych) przez osoby prowadzące jednostki pływające wykorzystywane do celów rekreacyjno-sportowych zachowania minimalnej (bezpiecznej) odległości²² od kąpiących się ludzi.

Zastępca Naczelnika Wydziału Prewencji wyjaśnił, że w przypadku nieprzestrzegania przez osoby prowadzące jednostki pływające zachowania minimalnej odległości od kąpiących się ludzi, funkcjonariusze Policji wodnej podpływają i wzywają do odpłynięcia oraz zachowania bezpiecznej odległości. Natomiast w przypadku braku reakcji ze strony

²⁰ Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 656 ze zm.).

²¹ Art. 30 ust.1.

²² Zgodnie z § 3 pkt 4 Zarządzenia Porządkowego Nr 14 Dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni z dnia 17 lipca 2013 r. w sprawie warunków uprawiania żeglugi na wodach morskich w celach rekreacyjno-sportowych (Dz. Urz. Woj. Pom. poz. 2868) zabrania się jednostkom pływającym wykorzystywanym w celach rekreacyjno-sportowych zbliżania się na odległość mniejszą niż 50 m do kąpiących się ludzi.

kierującego jednostką podjęliby interwencję wobec sprawcy, a następnie skierowaliby wniosek do Dyrektora Urzędu Morskiego w celu zastosowania konsekwencji prawnych.

(dowód: akta kontroli str. 269, 273)

2.6. W latach 2015-2017 Komenda nie była objęta kontrolą ani audytem dotyczącym działalności Policji wodnej.

(dowód: akta kontroli str.140)

2.7. W kontrolowanym okresie Komenda nie odnotowała skarg oraz wniosków dotyczących działalności Policji wodnej.

(dowód: akta kontroli str. 141)

Uwaga dotycząca
badanej działalności

Pomimo, że oceny zawarte w sporządzanych przez Komendę analizach stanu bezpieczeństwa wskazywały na potrzebę zwiększenia liczby służb na wodzie, w tym prewencyjnych oraz pomimo zidentyfikowania w charakterystyce akwenu zagrożeń dotyczących m.in. osób korzystających z kąpiel, poruszających się na sprzęcie pływającym lub nurkujących, na wodzie zrealizowano jedynie 23 służby, w tym tylko 8 o charakterze prewencyjnym.

Wyjaśniając powyższe Komendant podał, że KPP w Pucku corocznie występuje o wzmocnienie osobowe Komendy siłami z Oddziałów Prewencji KWP w Gdańsku na sezon letni. Do służby przez okres dwóch miesięcy letnich, tj. lipiec i sierpień zostaje skierowanych ok. 35 funkcjonariuszy. Każdorazowo przed podjęciem ostatecznej decyzji przeprowadzane są rozmowy z dowódcą Oddziałów Prewencji KWP o umożliwienie skierowania do służby na terenie działania KPP w Pucku funkcjonariuszy posiadających uprawnienia do kierowania policyjną jednostką pływającą (w ostatnich trzech latach w grupie funkcjonariuszy skierowanych do służby w KPP w Pucku nie było żadnego funkcjonariusza z odpowiednimi uprawnieniami).

(dowód: akta kontroli str. 364-365)

Ustalona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Sporządzona w 2015 r. charakterystyka akwenu, o której mowa w § 14 ust. 1 Zarządzenia Nr 1386, opracowana została w niepełnej szczegółowości, tj. z pominięciem m.in. danych do nawigacji, usytuowania miejsc zagrożonych, urządzeń wodnych, znaków nawigacyjnych i ostrzegawczych (pkt 3), cech charakterystycznych akwenu (wymiar, głębokość, miejsca szczególnie niebezpieczne), miejsc przebywania osób, ośrodków wypoczynkowych, przystani, budowli wodnych, portów, miejsc zagrożonych pod względem utonięć (pkt 5), wyciągu z przepisów porządkowych (pkt 6).

(dowód: akta kontroli str. 12-20)

Naczelnik Wydziału Prewencji wyjaśniła, że charakterystyka akwenu (opracowana w niepełnej szczegółowości) została sporządzona w formie zawierającej niezbędny zakres informacji dla funkcjonariuszy powołanych do pełnienia służby na wodach Zatoki Puckiej. Funkcjonariusze Ogniwa Wodnego to osoby przeszkolone oraz doświadczone, znające bardzo dobrze wody akwenu m.in. w zakresie usytuowania miejsc zagrożeń pod względem utonięć, usytuowań urządzeń wodnych, wymiaru i głębokości, miejsc szczególnie niebezpiecznych, przystani czy ośrodków wypoczynkowych.

(dowód: akta kontroli str. 60-63)

Komenda posiadała niezbędną dokumentację w zakresie form i metod wykonywania zadań przez policjantów pełniących służbę na wodach morskich i terenach nadmorskich. Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła opracowania w niepełnej szczegółowości charakterystyki akwenu, nie miało to jednak bezpośredniego wpływu na prawidłowe wykonywanie zadań. Patrole na wodzie pełnione były zgodnie z dyslokacją służby, a dane wynikające z dokumentacji służby terminowo wprowadzane do policyjnych systemów informatycznych. Policja wodna realizowała zadania na wodzie stosownie do możliwości sprzętowych i kadrowych Komendy, a podejmowane działania nakierowane były na osiąganie wyznaczonych celów. Niemniej jednak liczba wyznaczanych patroli wodnych była nieznaczna i ograniczona do doraźnych potrzeb (interwencje, zabezpieczanie imprez, przeciwdziałanie kłusownictwu), a tylko trzecia część z nich pełniła funkcję prewencyjną, co w ocenie NIK, stanowiło ograniczenie w zapewnieniu bezpieczeństwa nad wodą.

3. Współdziałanie Policji wodnej z innymi podmiotami.

Opis stanu
faktycznego

3.1. Według informacji uzyskanych od wójtów i burmistrzów z terenu powiatu puckiego, jednostki samorządu terytorialnego podjęły, stosownie do przepisu art. 4 ustawy o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych, działania na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa na wodach morskich i terenach nadmorskich m.in. poprzez podejmowanie uchwał określających wykazy i sposób funkcjonowania kąpielisk, zawieranie umów i porozumień, w tym z WOPR, ośrodkami sportu i rekreacji oraz innymi podmiotami specjalistycznymi, w celu kompleksowego zapewnienia bezpieczeństwa i porządku na terenie plaż.

Komenda nie zawierała żadnych porozumień z podmiotami pozapolicyjnymi w zakresie zadań wykonywanych na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego na wodach morskich i terenach nadmorskich. Na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa na tym obszarze Policja wodna współpracowała z innymi podmiotami ratownictwa na zasadach ogólnych, wynikających z ustawy o Policji²³ oraz innych przepisów wydanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Komendanta Głównego Policji.

W okresie objętym kontrolą Policja wodna współdziałała w sposób rutynowy ze Strażą Rybacką i Strażą Graniczną, biorąc udział we wspólnych patrolach na wodzie.

W kontrolowanym okresie funkcjonariusze z Ognia Wodnego 3-krotnie pełnili służbę patrolową na łodzi służbowej wspólnie z przedstawicielami podmiotów pozapolicyjnych, o których mowa w § 12 ust. 1 Zarządzenia Nr 1386, mających w zakresie swoich właściwości podejmowanie działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa w tym obszarze, tj.: 8 lipca oraz 10 sierpnia 2015 r. pełnili służbę wspólnie z przedstawicielem Straży Rybackiej, a 24 lipca 2015 r. z przedstawicielem Straży Granicznej.

Ponadto, w 2015 r. dwóch funkcjonariuszy Policji wodnej (wspólnie z kontrolerem OIRM²⁴ we Władysławowie) pełniło służbę patrolową na wodach Morza Bałtyckiego, na jednostce służbowej Straży Granicznej z portu we Władysławowie.

Komendant wyjaśnił, że na policyjnej łodzi motorowej Sportis zamontowane są dwie radiostacje: jedna pracująca na częstotliwościach umożliwiających łączność na kanałach morskich, w tym z bosmanatem portu oraz druga do łączności policyjnej ze stanowiskiem kierowania w Komendzie.

(dowód: akta kontroli str. 159-160, 271, 274-277, 278-362)

²³ Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2017 r. poz. 2067, ze zm.).

²⁴ Okręgowy Inspektorat Rybołówstwa Morskiego w Gdyni.

3.2. Komenda nie uczestniczyła bezpośrednio przy dokonywaniu przez wójtów i burmistrzów z terenu powiatu puckiego analizy zagrożeń w zakresie bezpieczeństwa na obszarach wodnych, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych. Jednakże, kierownictwo Komendy corocznie uczestniczyło (przed i po sezonie) w spotkaniach ze Starostą Powiatu, Wójtami oraz Burmistrzami z terenu działania Komendy, na których przedstawiano i omawiano ww. zagrożenia.

(dowód: akta kontroli str. 363-365)

3.3. W okresie objętym kontrolą Komenda nie inicjowała oraz nie uczestniczyła w programach profilaktycznych, w szczególności w zakresie zapobiegania wypadkom na wodach morskich i terenach nadmorskich.

Policja wodna inicjowała jednak i prowadziła działania profilaktyczne w ww. zakresie, o których mowa w § 8 ust. 2 pkt 8 Zarządzenia Nr 1386, m.in. takie jak: spotkania profilaktyczne dla dzieci i przedstawicieli z fundacji pomocy wdowom i sierotom po poległych policjantach (w porcie jachtowym w Pucku), festyny rodzinne, zajęcia, rozmowy, pogadanki, prelekcje oraz pokazy łodzi policyjnej i sprzętu dla dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych (w Pucku, Strzelnie, Gnieźdźewie, Mostach, Swarzewie) oraz z ośrodków wypoczynkowych (w Pucku, Jastrzębiej Górze, Suchym Dworze, Władysławowie).

Łącznie w sezonach letnich (maj-sierpień) w ww. zajęciach i spotkaniach udział wzięło ok. 1.600 dzieci i młodzieży z klas I-VI.

(dowód: akta kontroli str. 161-183)

Ocena
częstkowa

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli Komenda prawidłowo współpracowała z podmiotami pozapolicyjnymi powołanymi do zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego na wodach morskich i terenach nadmorskich oraz inicjowała i prowadziła działania profilaktyczne w tym zakresie dla dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych i ośrodków wypoczynkowych zlokalizowanych na terenie powiatu.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²⁵, wnosi o:

- opracowanie charakterystyki akwenu w szczególności wymaganej przepisem § 14 ust. 1 Zarządzenia Nr 1386.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku.

²⁵ Dz. U. z 2017 r. poz. 524 ze zm.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Gdańsk, dnia 2 lutego 2018 r.

Kontroler
Zdzisław Stefan Zbierski
główny specjalista kontroli państwowej

Podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku

Dyrektor

2 up.

WICEDYREKTOR DELEGATURY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI

w Gdańsku

Podpis

